

4. postní Laetare; Jan 6,1-15; 22.3.2020

Milé sestry a bratři, zdravíme vás ze salvátorského kostela, odkud po dobu karantény připravujeme bohoslužby prostřednictvím internetu. Vítám vás u poslechu bohoslužeb na 4. neděli postní. Nese název LAETARE. Radujte se!

In: Radujte se s dcerou jeruzalémskou a jásejte nad ní všichni, kdo ji milujete! Veselte se s ní, veselte, všichni, kdo jste nad ní truchlivali. Budete sít do sytosti potěšení z jejích prsů, budete s rozkoší pít plnými doušky z prsů její slávy. ... Uvidíte to a vaše srdce se rozveselí, vaše kosti budou pučet jako mladá tráva. (Iz 66,10n.14)

Píseň 442 (Pane, dnešek je den chvály)

Modlitba

Tobě buď chvála, Pane a Bože náš. Poslal jsi svého Syna Ježíše Krista, abychom v něm měli život. Dal jsi se poznat jako milosrdný a věrný Bůh, který nepřestává usilovat o obnovu člověka i celého stvoření. Ježíšova cesta, to jak potkává lidi a čím je obdarovává – to vše je nám zárukou, že se k tobě smíme obracet právě zprostřed nejistot, strachů, zmateností, a vlastní slabosti. Nás, kteří zmateně pobíháme, místo co bychom tě s důvěrou následovali, teď shromáždilo tvoje evangelium. Necht' tedy zní do našich srdcí i do celého světa zpráva o darech pro život navzdor temnotám smrti - o jasu naděje navzdor pošmourným beznadějím - o vykoupení ze všech našich malých i velkých otroctví a závislostí. Smiluj se nad námi - ty, který činíš veliké věci. Amen.

Text: Jan 6,1-15

Potom odešel Ježíš na druhý břeh Tiberiadského jezera v Galileji. Šel za ním velký zástup, poněvadž viděli znamení, která činil na nemocných. Ježíš vystoupil na horu a tam se posadil se svými učedníky. Byly blízko židovské svátky velikonoční.

Když se Ježíš rozhlédl a viděl, že k němu přichází četný zástup, řekl Filipovi: "Kde nakoupíme chleba, aby se všichni najedli?" To však řekl, aby ho zkoušel; sám totiž věděl, co chce učinit. Filip mu odpověděl: "Ani za dvě stě denárů chleba nepostačí, aby se na každého aspoň něco dostalo." Řekne mu jeden z učedníků, Ondřej, bratr Šimona Petra: "Je tu jeden chlapec, který má pět ječných chlebů a dvě ryby; ale co je to pro tolik lidí!"

Ježíš řekl: "Ať se všichni posadí!" Na tom místě bylo mnoho trávy. Posadili se tedy, mužů bylo asi pět tisíc. Pak vzal Ježíš chleby, vzdal díky a rozdíl sedícím; stejně i ryby, kolik kdo chtěl. Když se nasýtli, řekl svým učedníkům: "Seberte zbylé nalámané chleby, aby nic nepřišlo nazmar!" Sebrali je tedy a naplnili dvanáct košů nalámanými díly, které z těch pěti ječných chlebů po jídle zbyly.

Když lidé viděli znamení, které Ježíš učinil, říkali: "Opravdu je to ten Prorok, který má přijít na svět!" Když Ježíš poznal, že chtějí přijít a zmocnit se ho, aby ho provolali králem, odešel opět na horu, zcela sám.

ZASEDNĚTE, přátelé, organizuje nás Ježíš spolu se zástupy, které se dnes mají stát hosty jeho hostiny. Takhle se teď smíte nechat organizovat právě vy, kteří ten příběh dnes

posloucháte. Nesedíte sice pod klenbou, které vévodí obraz Salvatora, vítězného spasitele – nevidíte mi do tváře – ale můžete se nechat obdarovat a oslovit právě spolu s tím 5.000 zástupem.

Ani těch 5.000 nesedělo v kostele. Shromáždili se na pláni někde u jezera Tiberiadského – zatímco my sedíme na zastavěných pláních kolem Vltavy, kterým se říká Praha. Ale když jsme se shromáždili, abychom dnes naslouchali, máme s těmi evangelijními zástupy společné i to, že sledujeme Ježíšovu cestu. Cestu, která míří k velikonocům. A na ty naše pláne dopadá dnes odraz blížících se velikonoc hned několikrát: jako odraz spasitele, který se rozdává až do smrti kříže – ale i jako odraz životodárné síly jeho vzkříšení. Ježíš, to je i dnes ten, který přináší záchranu – naději – vysvobození z pastí strachu, beznaděje, nářku, ba i smrti.

Takhle to odráží i jméno dnešní 4. neděle postní: *Laetare! RADUJTE SE – s dcerou sijonskou!*

Lid Boží (a nejen on) má uslyšet, že není ponechán napospas svému hladu, úzkostem, starostem. Bůh nezůstává skrytý za zástěnou božské velebnosti či lhostejnosti. Je blízko. Jak věříme, právě v příběhu toho, který se ubírá k velikonocům a který dnes sytí zástupy. A k té radosti shromažďuje zrovna tak i nás.

A protože to je radost víry, není jen chvilkovým únikem z tíhy, která na nás zrovna dopadá. Dnes jsme zváni objevit, že tato radost se potkává a vítězně utkává právě se starostí, která nás dokáže obklopit a zavalit.

Tolik lidí se tu sešlo... a *kde nakoupíme chleba, aby se všichni najedli?*, ptá se Ježíš, a už tím vyslovuje úzkost, kterou nás starosti těchto dní dokážou zavalit. Čím lidi povzbudit, vzpružit?, ptáme se v církvi v těchto dnech nejednou. Nezůstali jsme – bez kostelů, svátostí, možnosti osobního setkání – s prázdnými rukama? Máme jim co dát, aby to bylo skutečně přesvědčivé, chutné, živé? *Kde nakoupíme chleba, aby se všichni najedli?*, ptá se Ježíš. A učedník Filip ustaraně odpovídá: *Ani nakoupit chleba za 200 denárů nestačí...* Ani když obětují půlroční výplatu, nezařídím, aby se ten problém vyřešil.

Jenže když Ježíš otevřel téma *Kde nakoupíme chleba, aby se všichni najedli?*, nemluví o tom, jak zajistit budoucnost našimi financemi. Ptá se těch, co jsou nejbliž, svých učedníků, jestli tváří v tvář těm reálným starostem ještě vůbec něco čekáme od něj. A především, jestli od něj čekáme **to, co může a chce dát on sám. Tehdy - i dnes.** Jako prorok a Mistr - i jako Vzkříšený Pán.

Proto je tak důležité, že se řeší právě CHLÉB. Chléb, který se v Ježíšových rukou stává symbolem **sdílení**. Na ten chléb je zadělávaný z vícero ingrediencí – přesněji vícero příběhů. Potřebuješ k němu vzpomenout na dar many, kterou každodenně živil na cestě vysvobození svůj lid Hospodin.

Chléb je i dar, kterým už kdysi prorok Elíša podělil nad očekávání bohatě velké množství učedníků - a ještě zbylo. Na chléb jakožto záchranu hladových, odkazuje i jméno

Ježíšova rodiště: Betlém, *Dům chleba*. A v neposlední řadě má chléb – nekvašený – připomenout záchranu, která se Božím lidu otevřela o velikonocích. Proč by jinak evangelista potřeboval hned v úvodu příběhu poznamenat, že *"byly blízko velikonoční svátky"*? I letos se blíží, a jestli hrozí, že je nebudem slavít v tomto kostele s chlebem a vínem, poslouchejme teď na našich pláních o to pozorněji.

Čím Ježíš ten chléb rozmnožuje? Těžko v těchto dnech nezmínit vysvětlení, které dávají takoví svědci Ježíšova milosrdenství jako A. Schweitzer: Ježíšovo působení otevřelo srdce těch účastníků, takže se ti, kdo měli zásoby, podělili s těmi, kdo neměli – a bylo dost pro všechny a ještě zbylo.

Není to vůbec odpověď laciná. Vezměte si např., jak na situaci, do níž nás dostala epidemie, reaguji mnozí spoluobčané: Když jsme v českých luzích a hájích zjistili, že ten pán, co tu před časem rozdával koblihy, roušky evidentně na skladě nemá, sedli lidé k šicím strojům a internetu a začali sdílet nápady i materiály a ušitými ústenkami obdarovávat sousedy i mnohé další potřebné. A těžko s úctou a vděčně nezmínit nasazení profesionálních zdravotníků, ale též množství dalších dobrovolníků, kteří se hlásí k péči o nejstarší generaci, anebo iniciativu „medici na ulici“, která pečuje o bezdomovce.

Až zas bude někdo vzdychat, co jsme to za nekřesťanský národ, můžeme mu zapchat ústa nějakou tou zbylou doma šitou rouškou jako konkrétním projevem sdíleného milosrdenství. Jestliže nás takováto krize pohne k starosti o ohrožené – nikoli k panice, která myslí jen na sebe – je to i znamení toho, že cosi opravdu kristovského je v lidech této země ukryto – a v potřebný čas dokáže nést své ovoce.

Neokázalost – nevnějškovost, ba přímo náboženská skrytost jsou rysy, které jsou příznačné i pro samotného Ježíše a jeho lámání chleba. Ale dnes má z má z té skrytosti vystoupit na povrch, kde se bere jeho předivná moc. Proto, než se v Ježíšových rukou všechny ty staré příběhy s chlebem v hlavní roli změni v podivuhodně výživnou pochutinu, je potřeba dodat ještě jednu naprosto nezbytnou ingredienci. A evangelista Jan to moc dobře ví, a míří přitom směrem, který nám dovoluje, abychom od tohoto textu čekali už předem velikonoční překvapení. Tou nezbytností, která dodává chlebu jeho životodárnou moc, je Kristovo vzkříšení. Ta moc, která je ohlášena na velikonoce: *Nehledejte živého mezi mrtvými. Byl vzkříšen*. I sama síla a moc vzkříšení ovšem často působí skrytě. Lze ji přehlédnout.

Kde se skrývá v našem příběhu?

"Jest mládeneček zde, který má pět chlebů ječných a dvě rybičky." Kde se vzal ten záhadný mládeneček? Co to evangelista sepsal za detektivku? Vzal se tam z příběhů proroka Elíši (kdo jste chodili na biblické, si na něj určitě vzpomenete), proroka, který nejen chlebem sytil zástupy, ale také vzkřísil mládenečka, syna nebohé Šúnemanky.

"Jest mládeneček zde," který nejen má 5+2=7 pochutin, ale především sám ztělesňuje sílu vzkříšení. Ten mládeneček je skrytý, bez toho, co on vnáší do tohoto příběhu, by to ale podle evangelisty Jana nešlo. Chleby radosti a nového života lze totiž rozdávat právě tam, kde se vyprávějí příběhy o tom, který i smrt, zmar a beznaděj přemáhá a z jejich otroctví vyvádí.

Ano, ta moc, kterou vyhlásí o velikonocích prvního dne po sobotě *"Nehledejte živého mezi mrtvými"* - *"byl vzkříšen, není zde"* – ta už není ze světa našich zkušeností. S tou se v naší realitě často nepočítá. Zůstává skrytá. A přece, když se dostane ke slovu, dějí se divy. Najednou je jako v nebi, tak i na zemi. Najednou se podává chléb, v jehož množství a kvalitě jsme si při našich možnostech neodvážili doufat ani v nejskrytějších záhybech našeho srdce... Poslouchejte – a přijímejte.

Laetare! Raduj se, že dnes Ježíš vystoupil ze své skrytosti, aby sytil víru! Vzal do ruky staré příběhy – hnětl je jak velikonoční těsto – napekl – a rozdává. A evangelista z toho udělal příběh. Příběh, který máme luštit tak trochu jako detektivku, a když mu trošku přijdem na kloub a řeknem své „aha“, zjistíme, hele, nás potkal příběh, který je výživný jak dobře připravený chleba. Příběh, který obdarovává, jako když se obdarovává chlebem. Tím chlebem, který dává okusit sílu a inspirativnost lásky Kristovy. Lásky toho, který ve službě Božím vysvobození rozdal sebe sama. Amen.

Píseň: Radujte se bratři Svítá 284

Požehnání

Bůh naděje nechť vás naplní veškerou radostí a pokojem ve víře, aby se rozhojnila vaše naděje mocí DS. Amen

Píseň Za dar slova EZ 452